TEKST: KARIN VAN BREUGEL
BEELD: LEEN VISSER

De spil in de wijk

De Joop Westerweelschool, gelegen middenin de Amsterdamse Baarsjes, is een TOPschool. De school verdient dit predicaat vanwege haar maatschappelijke betrokkenheid en inspanningen op het gebied van actief burgerschap.

'Onze school heeft echt een maatschappelijke rol in de wijk, qua opvoeding en onderwijs. Om die rol waar te maken, proberen we zoveel mogelijk mensen bij de school te betrekken', vertelt leerkracht Marieke Steverink. De school werkt daarom niet alleen samen met voor de hand liggende partners als de tussen- en buitenschoolse opvang en het (sport)buurtwerk, maar ook met een organisatie als Amsterdamverbindt. Deze zorgt voor een flink aantal vrijwilligers die bijvoorbeeld helpen met lezen, Engels, aardrijkskunde en natuuronderwijs.

Marieke Steverink: 'De vrijwilligers zijn voornamelijk bewoners van Oud-Zuid of mensen die werken in het lokale bedrijfsleven. Stuk voor stuk maatschappelijk betrokken mensen, die graag een bijdrage willen leveren aan een school zoals die van ons.'

Ook tijdens de Nationale Voorleesdagen en rond 4 en 5 mei komen externen de school in. 'De afgelopen jaren zijn er al veel bekende sporters en BN'ers komen voorlezen, bijvoorbeeld Wim Kok en Co Adriaanse. Ed van Thijn en Judith Belinfante waren hier om over hun ervaringen tijdens de Tweede Wereldoorlog te vertellen. En ook Bart Westerweel, zoon van degene naar wie onze school is vernoemd, brengt elk jaar een bezoek aan groep 8. Hij is al een paar keer mee geweest op een excursie naar Kamp Vught. Mooiere geschiedenislessen kun je toch niet krijgen!'

Steentje bijdragen

De school haalt niet alleen de buitenwereld naar binnen, maar levert zelf ook een actieve bijdrage aan de buitenwereld. Zo gaat een aantal teamleden binnenkort koken voor daklozen; het geld voor de maaltijd legt het team zelf bij elkaar. Ook de leerlingen leren om een steentje bij te dragen aan de maatschappij. 'We organiseren jaarlijks een sponsorloop. De afgelopen vijf jaar ondersteunden we War Child en daarvoor vijf jaar Cliniclowns. Binnenkort kiezen we een nieuw doel. Dat doen de kinderen zélf. Drie organisaties mogen zichzelf komen presenteren, de kinderen maken de keuze', aldus Steverink.

Blonde koppies

De school hecht bijzonder veel waarde aan een goede relatie met ouders. Thea Koster, intern begeleider van de bovenbouw, legt uit: 'Wij trekken echt sámen met de ouders op, we beschouwen hen als onze partners. We informeren ze over alles wat hier gebeurt, en we hebben een ouderkamer, waarin we lessen en activiteiten voor ouders verzorgen.'

Een mooi voorbeeld van de betrokkenheid van ouders is een ouderinitiatief om de school gemengd te maken. Thea Koster vertelt hoe de school begin 2012 in contact kwam met een vader uit de buurt die op zoek was naar een geschikte school voor zijn kind. 'Hij kende onze school niet persoonlijk, maar wist dat ze bekendstond als 'zwarte school'. Hij is in eerste instantie vrijwilligerswerk komen doen en was heel positief over de sfeer, de rust, het werken en het onderwijsaanbod. Wat hem betreft moesten meer ouders uit de doelgroep die hij representeerde, de witte ouders, kennismaken met de school. Dat ging hij in zijn kennissenkring regelen. Zo is het balletje gaan rollen en inmiddels zien we steeds meer blonde koppies in de klas verschijnen. De onderbouwgroepen zijn al behoorlijk gemengd. Wij zijn hier natuurlijk enorm blij mee, zo kan de school een goede afspiegeling van de wijk worden, waarin kinderen met uiteenlopende achtergronden met elkaar leren en leven.'

Actief burgerschap

Naast maatschappelijke betrokkenheid krijgt de Joop Westerweelschool de TOP-status voor de inspanningen op het

TOP-scholen met de E-factor

Dit is de tiende aflevering van een reeks artikelen over TOP-scholen. TOP staat voor Talentvol Openbaar Praktijkvoorbeeld. TOP-scholen zijn Excellent in een bepaald domein: ze hebben de E-factor!

VOS/ABB wil hiermee laten zien dat goed onderwijs meer is dan prestaties op het gebied van taal en rekenen. Werkt op een TOP-school of kent u zo'n school? Stel die school dan kandidaat via excellent@vosabb.nl. **De criteria waaraan TOP-scholen moeten voldoen, staan op www.vosabb.nl.**

De mediatoren van de Joop Westerweelschool hebben hier net een certificaat ontvangen uit handen van burgemeester Van der Laan.

'Als mediator moet je geduld hebben'

gebied van actief burgerschap. De Joop Westerweelschool werkt al tien jaar met het programma De Vreedzame School. Marieke Steverink: 'Dit biedt ons een geweldig kader om te werken aan sociale competenties en democratisch burgerschap. Toen wij destijds begonnen met Vreedzaam gebeurde hier nogal eens wat: conflicten, onverdraagzaamheid, dat soort dingen. De Vreedzame School is een preventief programma, waardoor kinderen meer respect en begrip voor elkaar krijgen. Het programma heeft ongelofelijk veel invloed gehad op de sfeer in de school en in de groepen. De kinderen zijn qua sociale contacten erg gegroeid: ze gaan prettiger en respectvoller met elkaar om en staan meer open voor andere kinderen. En als er nog wel eens een conflict is, dan wordt dat eerder besproken en goed opgelost.'

Problemen oplossen

Bij dat oplossen van conflicten spelen mediatoren een rol: speciaal opgeleide leerlingen uit groep 7 en 8. Imane en Stefan zijn sinds oktober mediator. Zij ontvingen hiervoor onlangs een certificaat uit handen van Amsterdams burgemeester Eberhard van der Laan. 'Het was heel leuk en spannend om de burgemeester te zien en om met hem op de foto te gaan', vertelt Imane.

Tijdens de training hebben de mediatoren geleerd hoe zij conflicten tussen leerlingen kunnen oplossen. Daarvoor gebruiken ze een stappenplan. Stefan legt uit: 'We hebben geleerd dat je als mediator geduld moet hebben. De kinderen moeten eerst proberen om zelf hun problemen op te lossen. Als ze er niet uitkomen, geven wij een tip. En als het dan nog niet lukt, gaan wij ze helpen om het op te lossen. En als dat ook niet lukt, gaan we naar de juf of meester.'

Imane vindt het fijn om op een Vreedzame School te zitten. 'We mogen over veel dingen meepraten en bedenken zelf de klassenregels. Er zijn hier op school niet veel problemen. We spelen en praten heel veel met elkaar en niemand lacht je uit om bijvoorbeeld je huidskleur.' <

Wie was Joop Westerweel?

Joop Westerweel wordt in 1899 geboren en is al op jonge leeftijd een overtuigd pacifist. Als hij als onderwijzer in Nederlands-Indië werkt, is hij daar de eerste principiele dienstweigeraar. Na terugkomst in Nederland werkt hij onder meer in De Werkplaats (van Kees Boeke) en op een Montessori-school in Rotterdam. Al voor de oorlog organiseert Westerweel de opvang van en het onderwijs voor Duitse en Pools-Joodse vluchtelingen. Vanaf 1940 is hij actief in het verzet. In 1944 wordt hij gearresteerd tijdens een verzetsactie en komt terecht in concentratiekamp Vught. Op 11 augustus 1944 is hij gefusilleerd. Naar schatting zijn 300-400 mensen door Westerweel en zijn collega's geholpen, van wie een groot deel heeft kunnen ontkomen.